

קול רינה

רב פעלים - ע"ש הבן איש חי

בנשיאות מרן רבינו עובדיה יוסף זצוק"ל
ובראשות מו"ר הרב יורם אברג'ל זצוק"ל

פרשת תולדות

אמרי נועם

שיחה לפרשת השבוע מאת מורנו הרב

הסוד להינצל מיסורי הגלות

על הנאמר בפרשתנו "הקל קול יעקב והידיים ידי עשו", אומרים חז"ל במדרש (בר"ר סה, כ) שפעם התקבצו כל עובדי הכוכבים אצל בלעם הרשע ושאלו אותו, האם יוכלו להטפל לעם ישראל ולשעבד אותם. והשיב להם בלעם הרשע: "לכו וחיזרו על בתי כנסיות ובתי מדרשות שלהם, אם תמצאו שם תינוקות של בית רבן מצפצפים בקולם ומשמיעים דברי תורה, לא תוכלו להטפל להם, שכך הבטיחם אביהם (יצחק אבינו) ואמר להם: 'הקל קול יעקב' - בזמן שקולו של יעקב נשמע בבתי כנסיות ובתי מדרשות, אין הידיים ידי עשו, ואם לאו, 'והידיים ידי עשו' ואתם יכולים להם".

לפי דברי המדרש הללו, בדבריו של יצחק אבינו ליעקב בנו טמונה התרופה היחידה לכל הייסורים שאנו סובלים בגלות התרופה היא: "הקל קול יעקב". - כאשר קולם של עם ישראל נשמע בבתי כנסיות ובתי מדרשות והם לומדים את תורת ה' באהבה, התורה הקדושה מגינה עליהם מאותן "ידיים ידי עשו" האכזריות. לפי יסוד זה נוכל לפרש בטוב טעם את מה שמסופר בהמשך פרשתנו, שכאשר חרה אפו של עשו על יעקב אחיו על כך שנטל ממנו את הברכות במרמה, אמר בליבו: "יקרבו ימי אבל אבי ואהרגה את יעקב אחי" (בראשית כז, מא), כלומר, 'אמתין עד שיצחק אבי יפטר לעולמו ואחר כך אהרוג את יעקב אחי'. לפי הפשט, הטעם לכך משום שעשיו לא רצה לגרום צער לאביו (כפירוש רש"י שם), אולם על פי הנ"ל יש לומר טעם נוסף לכך: גם עשו הרשע ידע היטב שכל זמן שיעקב אחיו עמל בתורה הקדושה לא יוכל להזיק לו בשום אופן, שהרי תורתו תגן עליו ותציל אותו ממנו. לכן הבין עשו שעליו למצוא זמן כלשהו שבו יש ליעקב רפיון כלשהו מהתורה ואז יוכל לו, אלא שלא היה זמן כזה כלל ועיקר, שהרי יעקב היה עוסק בתורה יומם ולילה.

והעצה היחידה שעשו מצא היתה להמתין שיצחק אביו יפטר מן העולם ויגיעו ימי אבלו, ואז יעקב אבינו לא יוכל לעסוק בתורה - שהרי נפסק בשולחן ערוך (יו"ד סי' שפד, א) שאבל במשך כל שבעת ימי האבלות אסור לקרוא בתורה, משום שהתורה משמחת את הלב, ואז יוכל להתגבר על יעקב. לפי פירוש זה מדויק באופן נפלא מה שדקדק עשו לומר: "יקרבו ימי אבל אבי" - שהדגיש עשו את ימי האבל שיהיו אז ולא אמר בסתם 'תקרב פטירת אבי' וכדומה - והיינו משום שעיקר ההמתנה של עשו היתה לימי האבל על אביו (ולא לעצם פטירתו), כיון שבימים הללו יהיה יעקב בטל מדברי תורה כאמור, ורק אז תוכל להיות שליטה עליו, ח"ו.

בצור ירום

ביאור התניא מאת מורינו הרב

אל תתלונן

יתכן מצב ששנים למדו את אותו דף גמרא, האחד למד אותו בעיון עם המפרשים שעליו, עד ההלכה למעשה, והדברים ברורים לו היטב, אבל השני למד את הדף במשך כמה ימים, הוא השקיע בו את כל הכוחות שלו, בקושי אכל או שתה, הוא התאמץ מאד לנסות להבין את דברי הגמרא, ולא עלתה בידו, נשאר דברים רבים בדף שאינם מובנים לו. לכאורה נראה שזה שלמד את הדף בעיון, מעלתו גדולה יותר, אבל מתברר שההיפך הוא הנכון, הקב"ה מחשיב יותר את ההוא שבקושי למד את הדף, אבל השקיע בו עמל רב, כי טובה אחת בצער ממאה שלא בצער. למרות שהוא לא יודע את הדף, אבל כיון שהוא מאד רצה ללמוד אותו והשקיע בו עמל רב, לכן הוא חשוב יותר בעיני ה'.

לפעמים מסתלקים מן האדם המוחין, רק כדי לבחון אותו אם הוא ימשיך בדרך ה' או שהוא יתייאש ויילך. יש פעמים שאדם יושב ליד גמרא, ולא מבין אפילו את הפשט של הדברים. אדם צריך לדעת שלפעמים לוקחים לו את כל ההשגות ואת כל הכוחות, כדי לבדוק אותו אם הוא יתלונן או לא. אם הוא לא מתלונן אומר הקב"ה 'זה שלי', אבל אם הוא מתלונן הוא מהערב רב. לכן גם אם הפרוטה לא מצויה בכיסך, או שאין לך מצב רוח טוב, או שאתה מרגיש שהשכל ממך והלאה, אל תתלונן, אל תגיד אפילו מילה אחת נגד ה', כי הכל משמים, ככה ה' רוצה, ובכלל איך אדם יכול להעזי להתווכח עם ה'? הרי את כל חייו הוא חייב להשי"ת, כי הכל מאיתו יתברך!

זמני השבת

צאת השבת:		הדלקת נרות:	
17:49	ר"ת 17:13	16:23	ירושלים
17:44	ר"ת 17:11	16:21	תל אביב
17:44	ר"ת 17:11	16:21	חיפה
17:48	ר"ת 17:14	16:23	באר שבע

ענקי הרוח

מעשיות על גדולי וחכמי ישראל

רבי יהודה הנשיא - ט"ו כסלו

רבי יהודה הנשיא נולד חמישים ושתיים שנה לאחר חורבן בית המקדש השני, באותו יום שנהרג רבי עקיבא נולד רבי יהודה הנשיא ללמדך שאין צדיק נפטר מן העולם עד שנברא צדיק כמותו שנאמר 'זרח השמש ובא השמש' - כאשר שקעה שמשו של רבי עקיבא התחילה לזרוח שמשו של רבי.

רבי יהודה הנשיא היה בנו בכורו של רבן שמעון בן גמליאל הנשיא ודור שביעי של נשיאים להלל הזקן. וכן מצד אימו היה מזרעו של דוד המלך, וזכה לתואר "רבינו הקדוש" בגלל קדושתו וטהרתו.

עד לימיו של רבי יהודה הנשיא היה אסור לעלות על הכתב את תורה שבעל פה, והתורה הייתה עוברת מרב לתלמיד בעל פה. לאחר שראה רבי יהודה וחכמי דורו שהתלמידים הולכים ומתמעטים וגזירות מלכות רומי הולכות וגוברות ועלולה התורה להשתכח מישראל, ולכן קיבץ את כל השמועות הדינים והפרושים ששמעו ממשה רבינו ושלימדו בתי הדין שבכל דור ודור וחיבר מהכל את ששה סדרי משנה וזאת על מנת שלא תשתכח תורה מישראל.

רבי תיקן את התפילה שאנו אומרים כל בוקר לאחר ברכות השחר "יהי רצון מלפניך... שתצילנו מעזי פנים וכו'..."

בעת הסתלקותו זקף רבינו הקדוש את עשר אצבעותיו כלפי מעלה ואמר: "ריבנו של עולם גלוי וידוע לפניך כי יגעתי בעשר אצבעותיי בתורה, ולא נהניתי אפילו באצבע קטנה שלי מהעולם הזה, יהי רצון מלפניך שיהא שלום במנוחתך, ויצאה בת קול מהשמיים ואמרה "יבוא שלום ינוחו על משכבותם", ובשעת הלווייתו הכריז רבי ינאי שלכל הכהנים מותר להיטמא בפני מיטתו של רבי.

נקודה בפרשה

נקודה למחשבה מאת רבנו הגאון החיד"א שליט"א

הבית של ה'

"וַיֵּאָהֵב יִצְחָק אֶת עֵשָׂו כִּי צִיד בָּפִיו וּרְבֵקָה אֶהְבֶּת אֶת יַעֲקֹב" (בראשית כה, כח).

שמעתי מאבא היקר עטרת ראשינו רבינו יורם אברג'ל שלכאורה היאך יצחק אבינו עליו השלום היה אוהב את עשיו כי ציד בפיו, הרי עשיו היה רשע כל כך עד שהפסוק קורא אותו "חזיר", שנאמר: "יְכַרְסֶמְנָה חֲזִיר מְיַעַר" (תהילים פ, יד) ואי אפשר לחשוב שיצחק אבינו עליו השלום ולא היה מרגיש בטומאתו של עשיו, אע"פ שענינו כהו מלראות, וזה רק העיניים הגשמיות אך העיניים הרוחניות בוודאי היו רואות טוב, ולכן בוודאי שאין כוונה שיצחק אבינו היה נהנה מהאוכל שעשיו היה מכין, וכמו כן קשה להבין את דברי המדרש שאומר ויאהב את יצחק את עשיו כי ציד בפיו "שהיה צד את יצחק בתורה שבפיו", וכי את יצחק אבינו עליו השלום אפשר להטעות ו"לצוד" אותו בדברי תורה שבפיו של עשיו הרשע?

וביאר אבא היקר בשם חז"ל הקדושים דבר מתוק מדבש, והוא: שעשיו הרשע ממנו יצאה תורה שבעל פה, רבי מאיר בעל הנס שהוא אבי המשניות, שהרי סתם משנה רבי מאיר, יצא מזרעו כי הוא בן גרים, ורבי עקיבא גם הוא מבני גרים וכן התורה שבעל פה יצאה ממנו ומחמשה תלמידיו שהעמיד באחרית ימיו, וכן שמעיה ואבטליון היו גרים ומהם באה כל התורה שבעל פה. וידע יצחק אבינו עליו השלום שהתורה שבעל פה תצא מעשיו ולכן "ויאהב יצחק את עשיו כי ציד בפיו" וזה הביאור שהיה צד אותו בתורה שבפיו והיינו תורה שבעל פה שתורה זו הייתה מוחבאת אצל עשיו הרשע וחכמי ישראל הצילו אותה משם, אבל תורה שבכתב הייתה תמיד אצל יעקב אבינו ולכן גם בלימוד התורה הקדושה צריך נקיות כי תורת ארץ ישראל היא גבוהה מתורת חוץ לארץ מאות פעמים, והביא אבא היקר רבינו יורם אברג'ל "שקר החן והבל היופי" שקר החן - זה דור המדבר שלמדו תורה בחוץ לארץ, הבל היופי - זה דורו של יהושע שנכנסו לארץ אך היו טרודים במלחמות ולא הייתה דעתם מיושבת עליהם, "אישה יראת ה' היא תתהלל" - זה דורו של חזקיהו המלך שלמדו תורה ביראת שמים וברוח לב בארץ ישראל ולכן אפילו טיולים וכדומה יעשו בארץ ישראל כי ארץ ישראל זה הבית של ה'.

ושגור היה על לשונו של אבא עטרת ראשינו שאמר לי כמה פעמים "כמה אני מודה לה' יתברך שמזכה אותי להיות בארץ ישראל ולא צריך לצאת לחוץ לארץ".

רב פעלים

תלמידים מספרים על מורנו הרב

עד הבר מצווה זה יעבור

את הסיפור הבא שמעתי מסבא שלי שיאריך ימים. אחד הזיכרונות של סבא מרבינו הרב יורם, שהוא כל הזמן מספר לנו זה הענווה והפשטות שהייתה לרב וכמה הוא נתן לאנשים הפשוטים להרגיש קרוב אליו ללא מחיצות, פעם אחת כשבאו להתחיל תפילת מנחה במנין מצומצם בבית הכנסת שבו הוא מתפלל בבאר שבע, פתאום נפתחה הדלת ולבית הכנסת נכנס בפשטות ללא הוד והדר רבינו הרב יורם והתיישב במקום פנוי, המתפללים (רובם מבוגרים) נורא התרגשו לראות את הרב איתם ונתנו לו לעלות חזן, ולאחר התפילה הרב נשאר איתם קצת ברך אותם והלך לדרכו... עוד זמן רב לאחר תפילת מנחה נשאר המתפללים בבית הכנסת ודיברו בהתרגשות על כך שרב כזה גדול התפלל איתם כאילו הם אנשים חשובים. ועכשיו לסיפור: בתקופה בה הרב היה מקבל קהל ביחידות במשרדו, הגיע אליו סבי מלווה בנער בן שנים עשרה ועשרה חודשים, שליגונו הרב במהלך משחק כדורגל עם חבריו הוא נפל וקרע את הגיד ברגלו, פציעה כזו הדורשת החלמה ארוכה מאוד מאוד. מורינו הרב ביקש מהילד להראות לו את מקום הפציעה, הילד הוריד את הגרב ומורינו הרב הסתכל על המקום נגע קצת עם ידו ואמר לילד "אל תדאג עד הבר מצווה זה יעבור, אתה עוד תרקוד בבר מצווה", סבי והילד יצאו כמובן מאושרים מברכת הרב. כמו תמיד מיותר לציין, שבבר המצווה הילד רקד על שתי רגליו כאילו לא אירע דבר ומעולם לא קרע את הגיד.

שואל ומשיב

הלכות אקוטאליות מאת רבנו החיד"א שליט"א

ברכת המוציא לחם מן הארץ

שאלה: אם אחר שבירך ברכת המוציא לחם מן הארץ הפסיק בדיבור, קודם שטעם, האם צריך לחזור ולברך או לא?

תשובה: לכתחילה צריך לאכול מיד אחר ברכת המוציא, ולא יפסיק בדיבור קודם שיטעם, ועל כל פנים בדיעבד שעבר והפסיק בדיבור, אם הפסיק בדיבור מענין האכילה כגון שבירך על הפת וקודם שטעם אמר "הביאו מלח" או "הביאו סלט", או שאמר "תנו לפלוני לאכול", וכן אם אמר "תנו מאכל לבהמה" או לעופות שברשותו וכיוצא באלו, אין צריך לחזור ולברך. אולם אם הפסיק בדברים שאינם מעניין הסעודה כל עיקר, כגון ששאל את חברו "מה השעה", או ששאלו אם יש ברשותו חפץ מסויים שאינו מעניין הסעודה, וכל כיוצא בזה, הרי זה חוזר ומברך.

ואם הבוצע טעם מן הפת, ואחד המסובין בסעודה שעדיין לא טעם מהפת הפסיק בדיבור, שלא מעניין הסעודה, העיקר להלכה שאותו אחד שהפסיק בדיבור יחזור ויברך כדעת מרן השלחן ערוך שקבלנו הוראותיו, וכמו שהעלינו בס"ד בהלכות קידוש. ומכל מקום הנוהגים שלא לחזור ולברך כאשר הבוצע כבר טעם, והשומע הפסיק בדיבור, יש להם על מה לסמוך.

שאלה: אם בשעה שהבוצע בירך ברכת "המוציא", היה אחד מהמסובין נוטל ידיו, וכיון דעתו לצאת ידי חובה בברכת המוציא, ואח"כ ניגב ידיו ובירך על נטילת ידים, האם יוצא ידי חובתו בברכת הבוצע, או שמא צריך לחזור ולברך ברכת המוציא בעצמו מאחר שברכת על נטילת ידים הפסיקה בין ברכת המוציא לאכילה?

תשובה: הגם שהתבאר בתשובה שלפ"ז, שגם המסובין אם הפסיקו בדיבור אחר ברכת המוציא קודם שטעמו מהלחם חוזרים ומברכים ברכת המוציא, מכל מקום אם הפסיק בין שמיעת "המוציא" לאכילה, בברכת על נטילת ידים, והיינו שבזמן שזה היה מברך ברכת המוציא היה השומע נוטל ידיו וכיון לברכתו, וכן המברך כיון להוציא ידי חובת הברכה את כל השומעים, הרי יצא גם הוא ידי חובתו ואינו חוזר ומברך, משום שההפסקה בדיבור הייתה מצרכי הסעודה, שהרי באותו הזמן בירך על נטילת ידים.

גאולה ומשיח

פנינים והנהגות מגדולי החסידות

לחשוב על האחר

עשיר מופלג ביקר פעם אצל רבי נחום מטשערנוביל, נתן לו דמי פדיון שלש מאות רובל, שעתו של הצדיק הייתה דחוקה עליו, חובותיו עלו למעלה מראש. שמח הגבאי שמחה גדולה כיוון שחשב לשלם בסכום זה את כל חובותיו של הרבי בבת אחת. לפנות ערב נכנס לרבי נחום לבקש את הכסף, והנה פרוטה שחוקה כבר לא הייתה בידו של הרבי, את הכל הוא פיזר לצדקה.

שאלו הגבאי: היתכן? בעלי חובות דוחקים, השעה דחוקה, ומפזרים הכל לאחרים? השיבו רבי נחום: כמוך כמוני, חשבתי לראשונה לקחת את כל הכסף ולשלם לבעלי חובות, אבל שאלתי את עצמי, האם בגלל היותי בעל חוב נותנים לי הכסף? הרבה בעלי חובות בעולם... נותנים לי כדי להרבות בצדקה ואיך אקח הכסף לעצמי?

זי. עבר הזיתור

מאת: ר. אהרוני

פרטי התקשרות קול רינה
08-6381000

חפשו אותנו בפייסבוק:
הרב יודם אברגיל זצוק"ל
www.facebook.com/haravyoram

www.abargel.co.il
אתר קול רינה נתיבות

054-9151553

did.li/HARAV-HABERGEL
יוטיוב הרב יודם אברגיל

פניני השבוע

כל ילד שנולד מביא איתו עוד ברכה ולכן אל תפחד מלהרחיב את המשפחה, לחתן את ילדיך בגיל מוקדם ולעזור להם כדי שהם יוכלו גם.

העלון מוקדש :
להצלחת חיילי צה"ל וכוחות הבטחון
לרפואת הפצועים
ולהשבת כל החטופים במהרה.

ולהבדיל לע"נ כל אותם נשמות
טהורות שנפלו על קידוש השם.

הרב יודם הבטיח:

אני יודע שכולם צריכים הגנה, ואת ההגנה לקחתי עלי...

"כל מי שפעם בחיים חתם לי הוראת קבע, בשביל לחזק את הישיבה הקדושה שהיא מקום להשראת שכינה, תפקידי להגן עליו!"

ד"ר יודם אברגיל
י"מ אברגיל

בן איש חי 1 ת.ד. 102 נתיבות
טל': 08-6381000